

ТЕЛЕГРАФУЛ ВОМАН.

Nº 52.

АНДЪХ.

Телеграфъ есъ де дъв орі пе сенти-
шънъ: Жоа ші Дашинека. — Препът-
раціона сефачъ дн Сівій да еспедіттра
тоіл; не аффаръ ла ч. р. поде, къ
зані гата, при скриорі франката.
адресате кътре еспедіттра. Преціл
препъттераціе пентръ Сівій есте пе
ан 7. ф. в. а. еар пе о жъмет іте де ан
3. ф. 50. кр. Пентръ телевале пърді
але Трансильвание ші пентръ провин-

вие din Монархія пе зп ап 8. ф.
еар пе о жъмет тате де ан 4. ф. в. а.
Пентръ прінцъ ші цері стрыне пе ан
12. ф. пе $\frac{1}{2}$ ап 6. ф. в. а.

Inceratle се пътескій пеп-
тръ дитжаса бръ из 7. кр. шірбл
из літере misl, пентръ а доза бръ
из $5\frac{1}{4}$. кр. ші пентръ а трея ренегіре
из $3\frac{1}{4}$. кр. в. а.

СІВІЙ. 1. Іюліе. 1862.

Ромъній din Трансильвания.

Сът ачеаста інскріпціоне аре „Botchsafter“ впъ артікълъ
din Сівій дататъ din 1-а Іюліе к. п. дн каре се къпредѣ бр-
тьоаре: № de тълтъ adъсъ „Botchsafterъ“ штіреа, къ
се ва ціна дн 28/16 Іюліе дн Брашов, дн Ardeal, ад-
варе цепераль а асоціаціоне ромъніе пентръ літератъръ,
кіемате дн віацъ днайште къ зп апъ, ші къ тотъ одать ва а-
веа локъ ші о еспосіціе de продактеле industrіе ші економ-
іїи днерене ромъніе. Ачеаста таффестаре de пъзіонъ а
ромънійор арделенія ла о перфекціоне спірітъалъ ші матеріаль
пз есть а се преділі прѣ пъзіонъ, къчі сть въртосъ, къ кългъра
ші пъсідія матеріаль а зпія попор сътъ челъ таі цеффаліві
тъсбръторій de преціл пентръ ділсътътъата ca de статъ; дъ-
рере ділсъ къ пз тої політичій пострий ай о ексактъ къпощі-
ніцъ а скъреи ла ачеаста тъсбръторій de преціл. О десватере
а ачеасте матеріаль пз се първъ дн тонентъл пресенте къ атъта
таі амъсвратъ тімпвлі, къ кътъ дебъпъ сеамъ се поате спера,
къ аша пз та честівне трансильванъ, а къреи фактор de къ-
петеній есть попорадіонеа ромънъ а ачеасте цері, се ва тра-
чуе къръндѣ ла о консідерационеа серіоасъ.

Пътъ ла апълъ 1848 ай фост тої локгіторій Ardealълі дн
прівінца дрептълі de статъ ділпърції дн падівні регіон-
даре ші попорадіонеа перегіколаре. Ачеа, адекъ падівніеа
впгъреасъ, сеќвасъ ші съсеасъ (чертанъ) ай фост кіемате
дн пз констітюціонеа есіків, а есерчеса дрептъріле кончесе по-
пораді, репресентъпш пе ачеаста, ші а лва парте ла admis-
іоністраціонеа політич., дн време че попорадіонеа перегікол-
даре: ромънъ, армені, гречі, сърбі, вългарі, мілані ші
жидовій саі въквратъ пзмаі de дрептълі съферіонеа indibiduale,
ай фост съпші ла тоате сарчіпіле статълъ, ділсъ пз ай потвтъ
претінде пічі впълъ din аша пзмітеле дрептърі de статъ. Пе
льигъ падіоналітате а фостъ релігія, каре а асемнатъ локгі-
торійор цері о къ тотъл не асемінеа посідіоне de статъ. Де
зп асемнена дрептъ ал реконопшіонеа пъблічъ ші de-o лефітъ
порматъ пъртічіпаре ла adminістраціонеа пъблікъ, саі въквратъ,
дн пзтереа дрептълі de статъ трансильванъ пзмаі аша пзмі-
теле релігіонеа речепте: romanо-католікъ ші таі тързій ей ад-
міністрата греко-католікъ, чеа реформатъ, лутеранъ ші впітаръ.
Кътъ дн үрмареа ачеастор компетътоаре de cine ділсъші dі-
посідіонеа de дрептълі de статъ десволтареа спірітъалъ ші ма-
теріаль а ромънійор а требітъ съ рътъпъ діндеръпъл челеі
съсешті ші впгърешті, пз аре ліпсъ de o десфъшераре таі
спечіфікъ. Ка съ поате арвка дела cine апъсареа ачеасте ре-
зідіонеа ші а лва парте ла дрептъріле ресервате але прівілє-
телор класе але челор треі падівні, а фост пентръ ромънъ пз-
маі дое кълі: дінегареа падіоналітъції ромъніе саі къдереа
дела крединга пърінцілоръ. Дн аdevър впъ торал трістъ ал
дрептълі de статъ трансильванъ.

Че дрептъ ділвчідапе а ачеасте ренегаціонеа са фъкътъ пріп
епіскопълі греко-ръсърітейанъ Барон de Шагія пе о ше-
динъ а сепатълі имперіал імблітъ, есте къпоскът. Не ачеа,
карії врѣй съ се інформезе таі темеинік деспре ачеастъ об'єктъ,
дн фачетъ атепці ла ешире а зпії скріері, каре се окапъ къ е-
пітерареа тътвроръ фамілілеров позіле впгъреші de орініпъ ро-
тъпъ ші каре аре de актор пе впъ ділвъдатъ ромънъ de спе-
циалітате. Челе тълте пріп romanі fndate ценераціоні, Io-
жіка, Kendefi, Maiat, Ношчеса ші тълдї алдї diu каре ай е-
шітъ върбаді de статъ, белідічъ, ділвъдатъ ші карії къстадъ ші
астьзі, не даі чеа таі дрептъ добадъ пентръ капачітатаеа de
кългъра а елементълі ромъніскъ, Исторія впгърілор ші а са-
сіморѣ консемпъ тълте фанте патріотиче, каре леа ділпілітъ
върбаді попораді помънъ пріп дрептълі пъблік легаці de гльз,
misera contribuens plebs. На сантъ опітъл стіндадр пропрія,

чі сът стёгл впгърілор ші чел ал сасілор ad relinadum со-
ронам саі ляптат апъсациі ромъні пріп дрептълі пъблік къ въ-
вікіле брав ші вігоросъ пентръ пріпчіпе ші патріз. Де ші сар-
чіпа, каре а destinat'о ділфрентъціите падівні але Трансиль-
ваниеа попораді ромънъ а фост фоарте греа, ел тотъл пз са
стінсъ. Дн таса чеа таре а попораді пз са перфѣтъ конечі-
ніца падіональ. Ел са ділгріжітъ de лімбъ, а пъстратъ тора-
ввіле ші обічеібріріле кредитіюсъ, ділсъші падісемніатело
къптече попвларі ай діратъ престе констітюціонеа трансиль-
валь. Ші пельпгъ тоатъ пеаворіреа реладіонелор, де ші ре-
дітъл констітюціональ пентръ бісеріка ші скоала релігіонелоръ
пзмаі толерате а фъкътъ атъта кътъ пітікъ, тотълі преодітіеа
ромънъ шіа імплінітъ кіемареа са пентръ ділгріжір а де ре-
ліюсътате ші торалітате. Кътъ къ ачеасте пентръ ексістінда
зпія попор пеапъратъ de треввіпцъ kondіціоні, се афла ла ро-
тъпъ дн аdevър, се поате ділтърі къ фанте.

Характерістікъ рътъне ділсъ tot deigna, къ токмай ачеаста
афірмационе ce denégy тълтіпіл, ші адекъ дінтро парте, ка-
реа ділсъші ар фі atinse de інкълпадіоне, deakъ ачеасте кон-
діціоні пз ар есіста.

Мъсвра авілтъцій спірітъале, търітеа капачітъцій а попо-
ралі ромънъ пентръ кълтівареа спірітъалъ, се поате хотърж
таі віне діпъ ресватателе че саі ашілтітъ дн декврсъл челоръ
doisпрезече апі треквці. Дзпъ революціоне ші а ділдрептълі ре-
дітъл австріак атепціонеа de къпетеній спре ръдікареа скоа-
лелор попвларе пріп інфінцареа de скоале поэъ ші таі впъ
дотаціоне а преодітіе ші а ділвъдъторілор скоалелор попвларе.
Мерітеле атілоръ капі вісерічешті але Мітрополітълі Kont.
Стерка Шагія, ші але епіскопълі Барон de Шагія пе а-
чеастъ кътъпъ съ пз се събпрецвасъ. *) Фреквенціа жвпілоръ
ромънъ ствдіоші дн тълтеле цімпасій але цері, таі къ сеамъ
ділсъ дн челе doe ромънешті ші дн цімпасівъ de статъ din
Сівій а крескът din an 4 дн an. № e ne ділсемніатъ петервъ
тіперілоръ ромъні, карії дн ачеасті 12 зпі саі афірсітъ ст-
діелор іспрідіче, медічінале ші теолоічіче. Да сінгра Akade-
міз de дрептърі а Сівійлі ай авсолвтъ дн декврсъл ачеастор
ані таі тълт ка 200 тіпері ствдіїле іспрідіко-політіч. До-
кторі de медічіпъ, ші de дрептърі, теолоії, атіліацій політіч.
Financіerъ ші ждекъторещі, адвокаті de падіоналітатеа ро-
тъпіеасъ, пзмаі сътъ актъ о рапітате. Мареле інтерес,
че ia інтеліціонеа ромънъ ла віацъ політич., къ деосеіре ла
согдіонеа честівнеа пентръ ділфіншареа зпія diete ші аш-
зареа реладіонеа Apdealълі кътъ імперія, саі добедітъ de
таі тълте орі.

Че atinse ділсъ пзсечіонеа матеріаль а попораді помънъ
nainte de апъл 1848 пічі ачеаста пз а фост фаворітоаре. А-
пъсареа реладіонеа впълъ врваріал не регълат а ділкъркат по-
пораді къ тоатъ греятатеа лві. Персоана ші лвкъръл а фостъ
свпъссе посесорълі. Волічіа а фост таффілатъл кодіче врваріал.

Дн ачеаста реладіоне а гъстатъ фостъл юбацій таі гата, ін
о таі таре тъсбръ лівертатеа естеріторіал, дікътъ че а тъс-
брътъ падіонала егала ділдрептъціре класелоръ прівілє-
тате (статърілоръ) але попораді, ел а фостъ афаръ de леї. Пре-
стадіонеа врваріале ділтъръ тотъ пз ай статъ ділтър'о коресип-
пътъоара реладіонеа кътъръ ділтіндеяа ші ферлітатеа посесі-
онеа врваріале. Венітълъ дела пътънтаръ давеа а ажунъ спре
акоперіреа черінделоръ віеї de тоате зілеле але фаміліелоръ
de регълат віне къвътате къ тълдї копії. Пе лвпгъ преста-
ціонеа врваріал ай ділсърчінатъ пе фостъл юбацій ші посесі-
онеа лві діріле ділпърътъці, діріле цері, конкіріца ділтъ-
рілоръ, преіпкътъра, рекрътадіа, ділквартірапеа тілітаръ ші.

*) Dap Пърітеле епіскопъ ал Герлеі пз аре теріе пе кътъпъл
ачеаста? — Nicu ачеасте пз ар треввіллекътъ къ ведереа.

а. Внъ статъ церъпескъ нъ пътнай къ пътеле чи щи дъпъ овъектъ, нъ а фостъ не теренълъ комитатенъ липре югъръ ши ро-
тънъ. Внъ статъ агріколъ съмъбрюсъ аѣ авѣтъ пайнте de 1848
пътнай Саксенландълъ, къде прекъмъ се щи нъ аѣ есистатъ ре-
лаціонъ юбъщещи. Де о посідіоне материаъ тай въпъ, ва щи
де о авѣцъ тай липсемпать саѣ въкъратъ липъ панте de 1848
ромънъ локътъ ламъръпіле молдо-ромънъ економіи де віте,
тай къ сеамъ de ої (мокані). Преузвъ търелоръ de ої але
лоръ, каре ієрнѣзъ пе шесріле подиторе але Дунъръ, нъ се дъ
прѣ маре къ З тіліоне.

Че маї din ты пашъ, карій іа фъкътъ рефітълъ, ка съ лип-
въпътълъстъ стара материаъ съдітълъ, а попорблъ, аѣ фост
ръдикареа юбъщещи ши але пътнероселоръ імъпітълъ але пові-
літъ. Прин о леце спедіаль са рекъпоскътъ фостълъ юбацій
депліна пропріетате а пътъпірілоръ, че ле авеа лип посе-
сіоне ши са норматъ маримеа въпі къвіпчіо се decdaшпърі din
тіжлобчелъ дерій. Де чеа тай маре липсемпътате пентръ ръ-
дикареа стърій материаъ а фостълъ юбацій съпътъ decchісіоне-
ле патентълъ de decdaшпъре асвра регълъръ релаціонелоръ
посесіоне, ескріереа съпъсълъ лемпірітъ ши фрептълъ de пъ-
шната ши тай въпта дотаціоне а скблоръ ши а вісерічелоръ.
Къ пайнте ши дъпъ ръдикареа аша пътнелоръ трівъпала въ-
баріале спре скопъл кореспопълтоареі есекътъ а ачесторъ
decchісіоне нъ са фъкътъ пілік, есте таре de тжнгвітъ. Спре
Формаціонеа липчетъ липчетъ въпъ статъ церъпескъ пітернік,
спре липтъріреа потереі контрівъціонале лип липцелесълъ пъблі-
чей секрітълъ, есте ефептъріреа грабікъ а ачесторъ лецаіе де-
чісіоне не апъратъ de ліпсъ.

Май ръмъпе съ консідеръмъ, търімеа ши липтіндепса лип-
трегълъ статъ de посесіоне лип Фендъръ ши пътъпітъ, каре
се афълъ лип шъпеле ромънілоръ. Фіндъ къ поі, пентръ ачеста
тречетъ къ ведереа марелъ комплекс аѣ въпірілоръ, чел поседе
Архієпіскопія ромънескъ ши въпеле Фендъціоне ромънешъ, ши
токма аша нъ лътълъ лип консідерационе пічі пе тарій посе-
сіорі de пътъпітъ, каре се липдескъ de оріцінеа чеа ромъ-
ніаскъ, аша даръ ръмъпе пътнай констатареа къвріпсълъ аша
пътнітъ юбъщескъ ши din партешіа лівервлъ статъ de посесіоне, ка-
ре се афълъ лип тжніле Ромънілоръ. Дъпъ дателе ромънешті *)
ачеста се чіфреze къ^{1/3} парте а липтреій продѣктіве сърфеде а
пътъпітълъ Трансіланіе, адекъ къ 266 тілврі пътрате лип
пропорціоне кътъ липтреіга попорационе ромънескъ. Ноі нъ
къпідештъ датаіріме ачестей калкъладії, ліпсъ треве съ обсер-
вътъ, къ калкъладіонеа постръ, ла каре атъ ліалтъ ши лип-
трегълъ материаъ ка въбаріал decdaшпънат, лівера посесіоне а
ромънілоръ не Фендълъ съсескъ, статълъ посесіоне ал желері-
лор ромънешъ пе теренъл комітателоръ ши съсескъ, ши пъ-
дъреле речервте спре асекърареа фрептълъ de лемпірітъ ю-
бъщескъ лип липцелесълъ decdaшпъреа пътъпітълъ,
nia datъ въпъ тай асеменеа ресътатъ.

Не маре ръвъ къ нъ пътетъ тай пре ларг тракта аічеа а-
чест овъектъ пондеросъ, ліпсъ чеа че са спъсва потеа ажъпіе, ка-
съ липрітезе фалселе прівірі ши ждекаді нъ раре асвра
ромъністълъ трансілані, ши а адъче липсемпътатеа літъ ла
тъсъра фрептъ. Къ въ попълъ тай маре ка 1.300,000 съфлете,
тай тълтъ ка жътътате din посесіонеа Apdélълъ, каре по-
седе тай гата а треіа маре din пътъпітълъ тотал, продѣктівъ
ал ачесті дері (тай тълтъ ка ареала регатълъ Саксоніе,
Бадені, Хесенеі ш. а.). кълтівъ пътъпітълъ, ши поарта економіа
de віте ши лъкърареа вълоръ металіч, липро тесръ липтіпсъ,
каре есте крідінчіосъ ши торалъ ши се kondіче de o intel-
ліпідъ стімаверъ, ла деслгареа аша пътнітъ честівпі трансі-
лані, адекъ ла липтетеіареа констітюціонеа фтвре а ачесті
дері, треве съ се прівёскъ ши предгіасъ ка въпъ фактор de
къпетепілъ ши апътъ din пъктълъ de стадіоне ал релаціонелор
фантіч ши ал порвпчітіріеа пеесітълъ, нъ поате дъвіта nіmіnea.
Ши пентръ ачеса есте къ тотълъ фрептъ, дѣкъ автографъ лип-
търътескъ din 20 Октомвръ 1860 кътъ тіністълъ прещедин-
те, ворвеше „de адънкъ тъсторе скітърі а констітюціоне
трансілане.“

†††.

Тесаоръ

de MONUMENTE ИСТОРИЧЕ пентръ РОМЪНІА,

(Ліккіе ере.)

Кълкъндъ пре вртеле атъторъ върваци, съпътъ тай віне de
12 аї de къндъ тъ оквпъ адъпъндъ ши еї, дъпъ стара ши
пътреіле теле челе търціоне, вер-че докъментъ векі, тіп-
рітъ се ѿ танъскрітъ, стрыпъ се ѿ indigenъ, де пре ла анти-
карі, въліотечи ши архіве. Липрежъръріле адесе орі тъ Фа-
воріръ. Четъдіанъ Ромънъ, пъскътъ лип Трансіланіа, лип-

чепъндъ-мъ стъдіе лип патріа падреі теле, челе de Блі-
версітате ле контінгай парте лип Черманіа парте лип Італіа.
Лип кърсаі липречерене теле de таї тълді аї лип ачесте дері,
пічі одатъ нъ детеі вітъреі пентръ въпъ томентъ тъкаръ, бр-
търіреа тонътепелоръ історіче але падіеі теле. Астъ
фелів астълъ віліотека тіа пътъръ тії de докъменте преді-
се, поседе челе тай кърібсе, тай векі, тай рапе, ши пентръ²
історіа постръ тай пеесіареа кърді din секлъл 15, 16, 17,
etc. тълте din ачестеа пекъпоскътъ лії Шіпкаі ши Енгел. Лип
Берлін, тълцътъ липреа липріціатълъ профессоръ Zinkeisen, аз-
торълъ ренъмітіе історіе а імперілъ отоманъ, прекъмъ ши
преа демпълъ къстоде ал віліотечі рефесії, доктор ши про-
фессоръ Гоше, кълесеі къ діліценпъ din челе 48 волгініе de
танъскрітъ італіане, къпоскътъ съпътъ тілвръ de Informazioni
politiche, totъ че афлай липріціале decupe Ромъні din секл.
XVI, XVII шчл. пічі въпъ Ромънъ нъ консътасе пън'акътъ а-
честе пепредівіе докъменте. La 1860, дъндъ-мъ воі фор-
матъ липеши прітчіпеле de Hohenzollner, de а липтра лип ар-
хівълъ Статълъ челъ секретъ лип Берлін, прітъ тъ аїчі къ о
раръ вітапітате din партеа съперіорілоръ ши апътъ din партеа
преа демпълъ архіварі, консіліарілъ секретъ докторъ Fried-
laendep, копіа дъпъ оріцінале челе тай липтесанте ши
тай кърібсе акте діпломатіче але тай тълторъ Domnі ши пре-
тіндінгі Ромъні, липчепъндъ de ла Петръ Рарешів Domnілъ
Moldavie, прекъмъ ши въпъ ширъ de докъменте офіциалі релат-
тиве ла пердереа Бъковіе, ла липтетеіареа консълатълъ по-
стръ de атъпі. Din ренъміта віліотекъ а контѣлъ Dzialyn-
ski din Kornik лип Поганіа Првеіе, віліотекъ авѣтъ лип кърді
раръ ши лип танъскрітъ оріцінале, копіа din оріцінале
кореспондингелъ лії Mixaił Bіteazvълъ, лії Iрімів ши Cimeone
Мовіль шчл. къ къртеа de Варсавіа, акте рътъчіте din архі-
веле Полопіе, шчл. шчл. Афаръ de ачестеа поседъ тай тъл-
те портрете de але Domnілоръ пострій фъкъте пре атъпі лип
стръпътате de чеа тай ренъміті скълторі аї тімпълъ, пре-
къмъ de Xondisc ши алді. De асемене, съвскріеръ ши пеесії
домнешті, планърі de четъді ши de вътъ, карте векі, липтре
алтеле о карте а Moldavie фъкъте ла апълъ 1595, ши алт
асеменеа.

Тоате ачестеа ле фъкътъ фъръ ка вре въпъ гъвернъ съ-ті фі
датъ челъ тай тікъ ажъторі. Че е фрептъ, пічі къ черві
вре одатъ.

„Тесаоръ de monumtente історіче:“ че липчепъ
а пъбліка, аре съ къпрінзъ тот че воі афлай імпортант лип ко-
лещівріа тіа. Тоте монумтенте воръ фі ілгістрате къ пре-
фаціоні ши поте есплікатіве.

Лип фъсчіора 1-а (ліпа Івлів) липчепъ къ історіа лії Mixaił
Еролъ, скрісъ de Валтер ла 1599. Воі врта къ Біселів ка-
ре липъ скріс історіа лії Mixaił. Воі врпіка апоі din ар-
хівълъ секретъ din Biena тай тълте рапортъ але комісарі-
лоръ тіміші de Липпратълъ Редолфъ II. ла Mixaił дъпъ че а-
честа окъпасе Трансіланіа. Апоі докъменте din Корнік, ши
апътъ din ачестеа, треі скрісорі але лії Mixaił літографіте
дъпъ оріцінале. Реладіоні історіе din танъскрітъ італіане
але віліотечі din Берлін. Din варіетълъ воі репродъче до-
ве къртічелъ скріс decupe Цепешів Водъ къ фінітълъ секлъл
XV; Корографіа Moldavie скрісъ de Ceixercsdorf ла 1541; і-
сторіа лії Деспотъ Водъ скрісъ de Грацианъ, прекъмъ ши чеа
скрісъ de Commer ши тіпърітъ ла 1587; Dialogi piacevoli del
signore Stef. Guazzo, карте тіпърітъ ла 1586, каре липтре ал-
теле аре въпъ капітълъ; Del principe della Valachia maggiore;
Gorecius Iyonias, тіпърітъ ла 1517. De асемене воі репро-
дъче зиаре тіпърітъ лип Черманіа, Белціа, Франчіа, къ фіні-
тълъ секлъл XVI. ши липчепътъ секл. XVII. decupe Mixaił
ши алді Domnі аї пострій. Воі фаче къпоскътъ ромънілоръ ши
картеа лії Barret (Jopprecourt), липтітлатъ: Histoire des troub-
bles de la Moldavie, тіпърітъ ла 1620; de авіа съпътъ дої аї
de къндъ афлай ши ачестъ карте de о естремъ рапітате; ea раз-
масе пекъпоскътъ лії Шіпкаі ши Енгел; Липдемпесче о лип-
семпать лакънъ лип історіа Мовілесчі, ши липтре алтеле къ
пріндъ ши о пъвель історікъ decupe къдереа лип капітітатеа
тътъраскъ а въеіа din фетеле лії Iрімів Мовіль, търітатълъ
пъ прітчіпеле полопъ Корекі. Ачестіа ши алді асемене скрі-
історіі контімпорані, липтекъ лип тай тълте респекте пре кро-
пікарі пострій. Нічі въпъ de аї пострій нъ скріе тай лип-
флесітъ ка Валтер, пічі тай датаіатъ ка Горечівс, пічі
літъба класікъ а лії Грацианъ, ши пічі въпъ пъ не лъсъ
інтересанте съпідіе decupe Мовілесчі, че ле афлътъ лип
Barret. Афаръ de ачестеа, вомъ фаче естрасе пътнероे din
історіі векі, Бъгъръ, Полопъ, Тарчі. Ши а пътне динтре търчі
вомъ консълта пе Naima decupe Mixaił ши алді Domnі, еръ din

*) „Fazeta Трансіланіе“ 1860.

реноштівъ Саединъ вомъ традыче киріоселе дескірі але іш
телоръ ля ІІ Цепеші щі Стефанъ челъ таре къ Тврчій.

Опеле din monștenetele „Тесаврълвъ“, постръ de авия съпт
къпоските, маи тълтъ de нъме, впъи прѣтърциитъ пътъръ
литерари ромъни; алтеле de локъ нв съптъ къпоските; чели
маи тълте адеце опи Тандешертъ саръ къста, нв лн але по
стре, даръ киаръ ши лн челе маи авите въймотече стрыне.

Челе маї імпортантне ші маї раре воръ фі певлікate ші т
тествълъ оріцінале ші лн традвчере, тотъ-десна анатате.

Вомъ скріе, ші, фіндъ Іспістъ de професіоне, вомъ тратъ-
къте-одатъ ші матеріе din къмпівлъ історії Ерентівлъ пострэ

Вомъ приими къ твъдъмътъ щи артикли стрыні къндъ сѣ воръ къпринде фапте историче некъпоскѣте, сѣ ѿ челе къпоскѣте воръ фи тратате динт'янъ по ѿ пънтъ de ведере.

Нічі одатъ намъ фостъ таї ліберъ ка ~~и~~ ачесте de фачі
днпрежбрърі, спре амі пэтé консакра літературі історіч
тоте пштеріле. Фie-ті днтрепріндеpea орі кътъ de греа
еа-ті adвче ші mie о песпусь твлцуміре interpe : „стдіел
ачестеа тъпгыіш ші днптьрескѣ initia отвлчі дн тоте дн
прецібръріле; апої, днкредіншатъ къ асеміце лъкрапе нз
те съ нз adвкъ вре впъ фолосъ ші патрієй, дндеиншатъ ші дн
квраціатъ de амічії тей, тъ сімцеамъ ші днндаторатъ а adв
ші еў асть тікъ петрічікъ ла тарелс edіfіcів алл паціоналі
тъцеі Ромъне.

Пре аісрé пъвлікацію de aceminea патръ се факъ къ ажѣторіе de прінципі щі реці. Ехъ лісь, пемжутатѣ de чіевъ аднаі шатеріалъ: тотъ аша воі съ-лъ скотъ щі ла лътінъ лі фірмъ сперанца къ ліцелепчівна щі патріотіствъ пъвлі кълві рошъпъ ва фаче съ пъ казъ о літреврінде ре лічептѣ лі квдеть квратъ de a ліпainta адевъратъ ствдів алѣ історії націонале. Апелезъ ла віне-воіція амічілоръ меї din тóте церіле рошъпе щі тої адевърації амічі аі Исторії постре.

А. Папів Іларіон. Бвквресчі 16 Іюні 1862

Literarin

Abcdariu pentru scóele populare romane de Zahari Boiu, profesor la institutulu diecesanu pedagogico-teologicu in Sibiu in tipografia diecesana 1862.

In partile cele mai cultivate ale Europei Cestiunea, relativ la metoda dupre care ar fi se se inventia cu mai mult sporiu citirea prin scóele populare: dupre metoda, sunatòria seu dupre cea de slovenitú seu silabizatú este decisa. Didacticii cei mai competenți sunt pentru metoda sunataria (Lautirmethode).

Argumentele cu care o susțin sunt: pedeoparte caci metoda cea veche de silabisatu, că un'a ce purcede de la semn la insemnatul adeca dela litere la sunete, de la vorbe la notiuni e nenaturale si neologica; éra de dealt'a, caci numai metoda sunatória care din contra purcede de la sunete la litere de la notiuni seu idee la vorbe, scurtu de la insemnatul semne e rationale.

Incătu pentru alta cestiune, déca dela inceputu cu citirea sa se mai impreune si alta lucrare p. e. scrierea, de s-a tele in acésta privintia nu sunt enco inchise, totusi nu greu de prevediutu, ca si acést'a se va rosolvá in sensul progresului. Pentru ca citirea cata sa sia precedata de scriere. Oamenii pona n'au scrisu, nice n'au citit, si indată scrisera si citira, catra acestea e chiaru, ca celuce 'si poate scrie cugetele, poate si a le citi. Astfelu se nascu metodă scriptologică, (Sbhreiblesemethode). metoda ce combină scrierea cu citirea.

In scóole nóstre populari cititulu se invatiá si se invatia enc
dupre metod'a de silabizatu.

Salutam cu bucuria ideea D. Profesoru Z. Boiu, carele
prin Abcdariulu seu numitul mai sus, compusu dupre metod'
scriptolegeca, cerca a deschide, cale, ca sa se invetia citi-
rea prin scolele nostre dupre o metoda singura rationale.

Dar deca ne invoimu peste totu cu metod'a, ce iamu discriptolegia, speramu ca Domnulu Autoru nu va lua in nume de reu cateva reflecsiuni relative la aplicarea aceleias in prasse: cu atatu mai virtosu ca insusi' se pare a provoca pe invatatori la observatiunii utilizande in editiunile ultemiori.

Metod'a scrierii impreunata cu citirea conditionéza că înainte de a se dă Abcdariul în man'a baiatului, după seu deodată cu deprinderile intuitive.

¹ Sa se deprindia a desface vorbele in elementele lor
adeca in sunete;

2 Sa se deprenda a forma lineamentelor principale de scriptura, si

3 Numai după ce va sci a desface vorbele în sunetele constitutive, și va fi deprinsu a combină traserile diagonale cu ovali subțiri cu cele mai grăse să i se înmanuiască Abecăriulu. Catra acestea dupre subiectiv'a nôstra parere ar' fi mai cu scopu că învătătîr'a să nu incépa cu cirilicele, ci cu literile. Cuventul nostru este că intre form'a literelor scrise, și aceloru tiparite e mai mare aseminalitatea decat intre form'a cirilicilor scrise și a celor tiparite: sciindu că principiul didacticei e a purcede de la usioru la mai greu. Pretiumu motivulu D. Auctoru anume în partea sa ultima, că adeca la învătarea literelor suntemu nevoiti a ne provoca la ă și î. Acăstă s'ar pute evită puindu învătătîr'a vocalelor inseminate cu litere în lectiunile nemediatu urmatörie după cea a vocalilor infaciate cu cirilice. — Este adeverat că i e vocala cea mai simple în scrisu și tiparitu; în pronuntia credem ca e, a, acesta e sunetul celu antaiu a copilului.

Brasovu 8 Iuliu 1862

G. I. Munteanu

Direct. gimnas.

(Ajutorulă Juristilor. Siedintă din 9/21 Ianuie.

Obiectulu pertractarii este rugarea in termeni forte necuviniosi a iuristului din anul II. Ioane Rusu pentru a i se da cei 16 f. v. a. cei trimisese pe seama lui comitetului filialu din Turd'a deca aru fi depusu esamenile si peste totu Comitetul centralu laru asta demnu, si care Comitetul centralu, remanendu datoru cu esamenele, nu ii predase. Pe temeiulu atestatelor produse din partea profesorilor si alu estremei necesitatii, in care afirma suplicantele a se asta, se decide, ca cerut'a sumă se i se dea, totodata inse se se recuire Onor. Comitetu filialu din Turd'a, in urm'a scrisorei O oratu aceliasi de dato 18 Maiu a. c. ca banii, cei tramite acestui comitetu spre impartirea intre iuristi din acela comitatu au se'i tramita fara conditiuni, chiar si numai a li se predă, au se numai ingreneze pe acestu comitetu cu astfelu de recuisitiuni de orace acestu Comitetu nu se mai poate espune injurieelor u acelora, care le yomeze unulu si altulu din acei tineri asupra lui, si precum si aceasta hartia a juristului Rusu, carea se se tramita in originalu Comitetului filialu din Turd'a. Atestatele produse se se inapoiase suplicantului. — Tot cu ocaziunea aceast'a sa impatit iuristului Ioanu Campeniu (Mezei) 16 fl. lui Iuliu Bardosi 10 fl. si lui Ilia Tiliu 10 fl. din partea comitetului filiale fiindu ca numitii tineri au satisfacutu conditiunelor sub care sa cerutu impartirea baniloru, dreptu a ceea acesti bani ca unu postu numai transitoriu nu sa pusu in retinacirile Comitetului.

In Siedintă diu 18|30 Iuniu se autentica protocolulu siedintei trecute. D. V. Presedinte comunica Comitetului, ca densulu in urm'a invoirei afara de siedintia a membrilor, carii se vedu pe dosulu suplicei a iuristului Danielu Lic'a, prin care acest'a cere a i se dă din banii adunati 30 fl. v. a. imprumutu, pana in 6 Iuliu, ia datu acést'a suma pe lenga obligatiunea lui visibila pe suplica si Comitetulu se invoiesce cu acést'a urmare a D. V. presedinte. — Dupa aceea produce D. V. Presidentu o suplica catra Comitetu si o scrisoare catra D. V. P. Dr. Vasiciu a iuristului Efreim Pap in care se plange, ca i se detrasu ajutoriulu de la comitetulu acest'a si se roga ca acel'a se i se dea si deaici incolo pe anulu acest'a, eara pe celu viitoriu se i se aplacidese si asigure unu stipendiu anuale de 150 fl. v. v. caci altfelii va parasi scol'a. — Se decide: Fiindu ca D. Efreim Popu are unu stipendiu din Blasiu de 52 fl. 50 x. a primitu dela Comitetulu Asotiei unei 18 fl. dela acestu Comitetu 27 fl. asiadara o suma de 97 fl. 50 x. prin urmare cu 19 fl. 50 x. mai multu ca ori care ajutoratu dela Comitetu cu 78 fl. pe anu, Comitetulu remane in privintia rugarii din tain pe lenga conclusulu seu din 1-a Maiu 1862 prin care i sa detrase ajutoriulu. — Ce se atinge de a doa rugare, ca pe unulu viitoriu se i se aplacidese unu stipendiu de 150 fl. Comitetulu ii descopere, ca nu se afla in stare de a putea incuviintia cererea D. Pop din causa ca in casa nu se afla atati'a bani catu se poate face dispositiuni de impartire inainte. — Mai de parte se primescu banii trimisi de D. Canoniciu Mihali prin D. Canoniciu Vestemeantu in suma de 103 fl. 50 x. si 4 #. si se oteresce ca D. contribuenti se se multumeasca prin tiparirea nomenclatorului in jurnale. D. Adamoviciu Directorulu scolei de arte din Iasi iuca trimite prin Redactiunea „Telegrafului romanu“ 4#. pe seam'a fondului iuristilor care se iau in administratiune cu multiemita. D. Vasiliu Hersianu mai trimite 30 fl. cu aceea

rugare că listă contribuentilor se publice. Banii se iau în administratiune platinduse pentru portulu postului 18 cr.

In siedintă din 3 Iuliu 21 Iunie la care a luat parte și D. Baritiu să primită prin D. Iacobu Muresianu.

a) din comună Bordu lengă Ernotu prin D. I. de Tamasiu 4 fl. 14 cr.

b) din comună Ponticeu prin parocul gr. cath. D. Sdrobă dela acela și 75 poporeni 20 fl. să mai primită dela D. And. Muresianu prin P. Protosingelu Popea 5 fl. să scosu interesele dela obligațiunea de 100 fl. cu 2 fl. 50 cr. D. Georgiu Baritiu preda din partea Dom. A. Florescu din București unu adausu la darulu ce la facutu în Februarie, de 2#. și doi doziceci, cu aceea rugare ca se publice în „Telegraful român”. — D. Dim. Babilonu oficialu c. r. în Hid'a tramite Asociației romane pentru literatură poporului român pe seamă iuristilor ora desemnarea mai aproape din care institutie, 126 fl. adunati dela poporului tienutului Hid'a cu aceea rugare ca 30 fl. din ei se dea iuristului Augustinu Munteanu din Sibiu, 30 fl. se se trimită iuristului Vasiliu Pop la Pest'a, era despre ceialalti se dispuna comitetului liber și prima se o adeverăsca prin foile publice. Acești bani se transpunu comitetului iuristilor, care decide a se urmă în tocmăi și se dau de locu D. Munteanu 30 fl. era 30 se trimis D. V. Pop la Pest'a prin postă, totu odată se se rōge D. Babilon a crută pe comitetu cu comisiuni că acestă din urma. La postă sa plătitu 26 x. Pe lunele Iunie și Iuliu să datu iuristilor: Muntiu, Cosieriu, Schiau, Albini, Velicanu, Bontescu și Aleman cate 12 fl. lui Ioann Popa 2 fl. Sumă 86 fl. —

Dimitriu Pertău iuristu în alu II. anu cere dela comitetu bani spre platirea unui rențu de vestimente de vără neajungenduse cu stipendiul de 100 fl. celu are dela Blasius. Comitetul nepotenduse abate dela decizionele sale de mai nainte în privința marimei ajutătorilor, nu potu incuiuini rugarea.

Gavrila Miheltianu substerndu acum testemuñiul de clasa buna, se rōga pentru unu ajutoriu.

Ise placidese pe Iunie și Iuliu 12 fl.

Ioane Predă se rōga a ise da si densului adausu aplacidatul celor alți iuristi, care adausu lengă stipendiul lui din fundația Francisc Iosifiana aru face 28 fl. Fiindu cererea lui dréptă se placidese.

Petru Fodoru ne primindu anticipațiunea de 18 fl. se rōga că se ise adauge si lui aceasta suma pe lăngă ceea ce o trage, si pentru lipsele sale se ise mai dea inca 9 fl. Cererea din tainu fiindu dréptă se placidese, era a doa nu se poate incuiuini.

Iovianu Stoică arctendu ca pentru lipsă tacsei scolare nu va potea depune esamenele semestrale se roga pentru aplacidarea acelei tacse de 8 fl. 80 cr. cu atata mai vertosu cu catu si ceialalti iuristi au primitu inca 18 fl. peste stipendiul lipsit de 60 fl. fiindu cererea lui dréptă i se aplacidese 18 fl.

Recapitulendu Perceptele si erogalele:

Perceptele facu 897 fl. 53 cr. 10 # 2 doed.
Erogalele „ 628 fl. 73 cr. - - - -

Remane unu restu de 268 fl. 79. cr. 10 # 2 doed. care se pastrește în fondul Asociației pentru anul viitoru.

N o t i c e D i v e r s e .

— În Institutul teologico-pedagogic greco-cesaritan din Cibiu vor fi chitate de măne ecumenice semestrali și se vor fi continza de zile zile.

Programa

Inainte de prânz	Dupa prânz
Luni Teologi'a morală	Gramatic'a
Marti Dogmatica si polemic'a	Aritmetic'a
Miercuri Dreptulu canoniciu	Pedagogi'a
Joi Istori'a bisericăsca	Marturisirea ortodoxă
Vineri Esegetic'a si Catechetic'a	Geograf'a
Sambata Cantarile bisericesci si tipiculu.	

— Ministerul României nu ca completat. Lascăr Katarpi și Dimi. Tika așa fostă încercuțătă și combinația zilei noastre este dimineată, dar nu așa izbătită.

— Șicăzălă lăză Katarpi nu ca afărată, starea de acordă vorăjă de adunare a generală nu ca părăsată.

— „România“ scrie, că să eliberătă cheie mai multe persoane din închisoră, afară de D. Kapada care participă la pedagogica „România“.

— Exceșionala Ca D. Găuerător zmeuză a contanța călă-

topia ca de incidențe în părțile Bistriței, Năsăudului și a Solonului interior.

— În Shedinga din 25 Iunie a Comunei Cibielă ca primă proiectul de legea comună.

— În Editura c. r. tipografie de stată a șeștiă codăză cezăpănu universală austriacă în limba germană și română prevede 6 fl. 53 cr.

Listă

atatu a membrilor noi intrati din preună cu tapsele loru, catu si a altoru binefacatori, care au contribuit pentru fondul Asociației.

Parintele Archimandru Damaschinu Tîrgulu Ognei 3 #. Alecu Davidoviciu Vamesiu Grosescu 2 #. Todorachia Georgiu Comisul Tîrgulu Ognei 2 #. Constantinu Dimosie Comisul Tîrgulu Ognei 2 #. cu promisiunea de a dă pe tot anul în 12 Maiu cate 2 #. pana va trai. — Dimitrie Paraschivu Spataru Tîrgulu Ogni 1 #. — Ioane Ratiu Prot. Hatiegă 5 fl. Teodoru Stanislavu c. r. Capelanu în pens. Hatiegă 5 fl. Nicolae Petroviciu Negut. Hatiegă 5 fl. Alexandru Petroviciu Negut. Hatiegă 5 fl. Bucuru Popoviciu Negut. Hatiegă 5 fl. Georgie Ciuciu Parochu Hatiegă 5 fl. Ludovicu Munteanu Cancetistu Hatiegă 5 fl. Ioane Sipotariu Asesoru Ghierla 5 fl. Mihailu Bohetiul Jude primariu Ghierla 5 fl.

22-2

Publicare.

In urmă rescriptul emis de înaltul ministeriu de resbelu din 8 Iunie 1862 despart. 14 Nro 1331, se vor primi Elevi in c. r. academia Iosefină de medicina si chirurgia, atatu la ascultatul cursului de invatamantu mai înaltu, catu si acolui mai de josu, si adeca: in locuri solvende, si pentru militia in locuri france (fara solvire).

Condițiile mai de aproape se potu inscrie in Curierul Sibianu din 23 si 27 Iunie si 1-a Iulie 1862

Sibiu in 16/4 Iunie 1862.

23-2

Edictu.

Prin care ABRAMĂ BЪРСАНЬ din Galați, Scaunul Călăștei, carole de chipă ană nekedință aș părăsite pre Comisia a legea RAFLA NIKOLAЕ MIKLЪBШЬ din Teleșca Scaunul Călăștei și pre unica sa filiu MARIA, mi deakă se mai afără în viață — petrecere nu se știe unde și cum? se provoacă, că în termen de un ană dela dată de față, că atăta mai vîrstosă să se înfățișeze înaintea Scaunului Protopopească săvârșie, că cătă la din potrivă, la cerere a femeiesei părăsite, se vor întreține și fără de elă cheie de康乃馨 C. noastră Bisericii preșkripe. Cibiu 19 Iunie 1862.

Scaunul Protop. gr. r. aș Tракт. Cibielă I.

I. X A N N I A Protopop.

Np. 24-1

Edict

Băkăr Oană din Rășinari, Scaunul Cibielă, care, mai demultă tîmpă, că nekedință părăscă pe legea a căsătorie Sora Grigoriu este totu din Rășinari, că nu să fie locul petrecerii lăză, de vreme ce tărea dăncăză, aș rădikată procesă de despărțanie, așprăi; se provoacă prin așa, că dela dată mai jocă șase săptămâni, în termen de un ană, că o zi, să se prezenteze înaintea reședințăvei Scaunul Protopopească, căci, la din contră, că nekedință de față se vor fi întreținute și fără de elă cheie de康乃馨 C. noastră Bisericii preșkripe. Cibiu 30 Iunie 1862.

Scaunul Protop. gr. opereal. în Tракт al II-le al Cibielă IOANN PANOVICH Protopop.

Кă пътервлă ачеста личе
пемă Семестрвлă II. ши пъ
тери се ворă тримите пътai
ла ачеia Domnī, карă aș Дно
итă прептерація.